Teknikhistorisk konferens i USA

Society for the History of Technology – SHOT – i USA är den mest betydande av världens teknikhistoriska sammanslutningar. Dess internationella rykte vilar kanske främst på den intressanta och välredigerade tidskriften Technology and Culture, nu ute i sin tjugonde årgång. Men SHOT har också andra aktiviteter, den senaste i raden var konferensen *Criticial Issues in the History of Technology,* som avhölls den 14–18 augusti 1978 i Roanoke, Virginia.

Bland de åttiotalet teknik- och vetenskapshistoriker som deltog märktes flera av de framstående amerikanska forskare som deltog i Tekniska museets första symposium i teknikhistoria, *Technology and its Impact on Society* – Eugene S. Ferguson, SHOT's förre ordförande, den nuvarande ordföranden Thomas P. Hughes, Brooke Hindle från Smithonian Institution i Washington och Melvin Kranzberg, redaktör för Technology and Culture.

Det överväldigande flertalet deltagare i konferensen var amerikaner, några få kanadensare, ett par tyskar och en svensk delegation bestående av teknikhistorikern Svante Lindqvist, Tekniska högskolan i Stockholm, förste arkivarien Inga-Britta Sandqvist, Tekniska museet och lärdomshistorikern Per Sörbom, sekreterare i Tekniska museets symposieutskott.

Som framgår av konferensens rubrik ville SHOT i första hand tämligen informellt diskutera den teknikhistoriska forskningens och undervisningens nuvarande ställning och inriktning, vilket framgår av titlarna på de olika sessionerna – *Theoretical questions in the history of technology, The technological theme in history, The history of technology and its publics* och *The history of technology and the policy process.* Majoriteten av inläggen var avsedda att skapa underlag för debatt eller för att informera om pågående forskning och olika undervisningsprojekt vid universitet och museer.

Föryngring pågår

Det är fullt klart att den amerikanska teknikhistoriska forskningen för närvarande håller på att förnyas, föryngras och ledas in på åtminstone delvis nya spår. En ny generation forskare och museimän börjar göra sin röst hörd och får mer och mer inflytande och uppmärksamhet. Namn som David Noble, Kendall Bailes och David Hounshell lär vi få möta ofta i framtiden.

Det finns många gemensamma drag i den europeiska och den amerikanska teknikhistoriska forskningen i dag. Allt färre i den yngre generationen teknikhistoriska forskare har en rent naturvetenskaplig eller teknisk bakgrund, allt större intresse visas för förhållandet teknik-samhälle, allt större tonvikt läggs vid tiden från industrialismens genombrott fram till våra dagar. Möjligen kan det förefalla som, om man utgår från de debatter som fördes i Roanoke, om moderna teorier och förklaringsmodeller har svårare att slå igenom bland etablerade teknikhistoriker i USA än i Europa. Vissa av de diskussioner som fördes mellan de amerikanska forskarna kändes avklarade för oss gästande européer, vi har fört dem sedan några decennier tillbaka och vi blev kanske litet förvånade över att de kunde föras med en sådan frenesi vid konferensen. I första hand gällde naturligtvis detta ett historiematerialistiskt betraktelsesätt, men också förhållandet mellan teknikhistoria och samhällsvetenskap.